

ΤΑΙΠΕΔ-ΕΥΑΘ: Πνιγμός σε μια κουταλιά νερό!

20/Jan/2014 09:59

Του Δημήτρη Μάρδα

Μετά τον ΟΠΑΠ, σειρά έχει η ιδιωτικοποίηση της Εταιρίας Ύδρευσης και Αποχέτευσης της Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ). Η πρόκληση ενδιαφέροντος που έκανε το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) για την πώληση του 51% της ΕΥΑΘ, προκάλεσε το ενδιαφέρον τεσσάρων υποψηφίων.

Ο διαγωνισμός παρουσίαζε κάποιες «καινοτομίες», ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κοινοπραξιών. Αναλυτικότερα, οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να προσχωρήσουν σε μια οποιαδήποτε σύμπραξη ή να αποχωρήσουν από τη διαγωνιστική διαδικασία. Επίσης, όλα ή κάποια από τα νομικά πρόσωπα που θα σχημάτιζαν μια κοινοπραξία, μπορούσαν να γίνουν μέλη σε άλλες κοινοπραξίες (!!!).

Τα παραπάνω ήταν λοιπόν εφικτά, αρκεί οι νέες μεταβολές να μην οδηγούσαν στην παράβαση των όρων της διακήρυξης. Φυσικά οι όποιες αλλαγές της τελευταίας στιγμής, μπορούσαν να γίνουν μόνο με την έγκριση του ΤΑΙΠΕΔ. Από την άλλη, σύμφωνα με την πρόσκληση, τέτοιες αλλαγές ήταν δυνατόν να λάβουν χώρα, έως την ώρα που θα άνοιγαν οι οικονομικές προσφορές!

Προσπαθώντας να μαντέψουμε τη σκοπιμότητα του συγκεκριμένου άρθρου, που εισήγαγε βέβαια ένα αέρα προχειρότητας, σημειώνονται ενδεικτικά τα ακόλουθα:

Ως προς την προσχώρηση σε μια κοινοπραξία, αυτή θα μπορούσε να αναφέρεται στην εταιρία που πρόκειται να παίξει το ρόλο του επιβήτορα εκεί, κάτι όμως που η εν λόγω εταιρία δεν επιθυμούσε να κάνει γνωστό εκ των προτέρων για λόγους προσωπικής στρατηγικής.

Η προσχώρηση εκ των υστέρων, μπορεί επίσης να αναφέρεται και σε κάποια άλλη εταιρία, που δεν πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής εξ αρχής, αλλά τις πληρούσε λίγο αργότερα.

Ως προς την αποχώρηση από την κοινοπραξία, εδώ θα μπορούσε να υιοθετηθεί η εξής πρακτική: Το μέλος της κοινοπραξίας που θεωρείται το «αστέρι» της, λόγω επαρκέστατης εμπειρίας, τεχνογνωσίας κ.λπ, αφού παίξει το ρόλο του κράχτη κατά την προβλεπόμενη αξιολόγηση των υποψηφίων και προσδώσει ένα υψηλό βαθμό στην κοινοπραξία όπου συμμετέχει, τελικά έχει το

δικαίωμα να αποχωρήσει. Έτσι, αφήνει πίσω της τους υπόλοιπους εταίρους, που κινούνται στην κόψη του ξυραφιού ως προς τα κατώτατα όρια των κριτηρίων επιλογής, κάτι που θα κρίνει βέβαια μόνο το ΤΑΙΠΕΔ.

Τι εξυπηρετεί άραγε μια τόσο πρωτότυπη διάταξη, η οποία όμως αφήνει πολλά παράθυρα ανοικτά για οτιδήποτε σύννομες κατά τα άλλα διαδικασίες; Είναι δυνατόν να υποτεθούν πολλά, πέραν των ανωτέρω, στο πλαίσιο κάποιων συμμαχιών με παράξενες προθέσεις!

Από την άλλη, η πρόσκληση, ζητούσε επίσης μαζί με την κατάθεση της προσφοράς, ένα σύνολο δικαιολογητικών ως αναπόσπαστο τμήμα, της διαδικασίας προεπιλογής των εταιριών κατά την πρώτη φάση του διαγωνισμού.

Διάφορα όμως ερωτήματα στο θέμα αυτό, άρχισαν να εγείρονται και μετά την κατάθεση των προσφορών. Αυτό προέκυψε από την αλληλογραφία μεταξύ ΤΑΙΠΕΔ και κάποιων υποψηφίων, σύμφωνα με την οποία ζητήθηκαν από τον ΤΑΙΠΕΔ, κάποια περαιτέρω στοιχεία.

Διαπιστώθηκε όμως πολύ εύκολα από την υφιστάμενη αλληλογραφία, ότι ένα σύνολο από τα εν λόγω στοιχεία που ζητήθηκαν δεν ήταν απλά διευκρινίσεις ή συμπληρωματικά στοιχεία, αλλά νέα τα οποία όμως όφειλαν να συμπεριλαμβάνονται στο φάκελο της προσφοράς «...κατά τη στιγμή υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος», σύμφωνα με την έκφραση της πρόσκλησης (σελίδα 7).

Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται συχνά (παρατύπως βέβαια) από διάφορους φορείς, προκαλώντας εύλογα ένα κυκλώνα ενστάσεων και προσφυγών. Ενδεικτικά, λόγοι που θα μπορούσαν να ερμηνεύουν την τόσο αίολη αυτή πολιτική είναι οι εξής. Οι φορείς:

* Θέλουν να προστατεύσουν κάποιον υποψήφιο νυμφίο, ο φάκελος του οποίου παρουσιάζει προβλήματα, οπότε δείχνουν ανεκτικοί απέναντι στους υπολοίπους. Έτσι στο πλαίσιο μιας ίσης μεταχείρισης, στις παρατυπίες βέβαια, ζητούν από όλους πρόσθετα στοιχεία, που τα βαπτίζουν ως συμπληρωματικά. Όταν κατατεθούν τα τελευταία και ο ευνοούμενος υποψήφιος καλυφθεί πλήρως, βρίσκουν εύκολα αιτίες που οδηγούν στον αποκλεισμό των «κακών» υποψηφίων.

* Εισέρχονται σε μια διαδικασία ερωτήσεων και διευκρινίσεων, για να μην αποκλείσουν εκ των προτέρων υποψηφίους, που δεν πληρούν τους όρους της διακήρυξης, έτσι ώστε να μη θεωρηθεί άγονος ο διαγωνισμός, λόγω μικρής συμμετοχής. Έτσι, προσφέρουν ένα άλλοθι νομιμότητας στους συμμετέχοντες, κάποιους από τους οποίους εύκολα –αφού λοιπόν πρώτα τους εμπαίζουν– τους θέτουν εκτός διαγωνισμού, στον κατάλληλο χρόνο.

Στο διαγωνισμό για την ΕΥΑΘ, που δε ματαιώθηκε, έχουν προεπιλεγεί μόνο δύο εταιρίες, ενώ οι υπόλοιποι αποκλείστηκαν.

Στα ανωτέρω προστίθενται και άλλες πρακτικές του ΤΑΙΠΕΔ, το οποίο έως τώρα, δεν ακολούθησε κοινές (αυτονόητες) πρακτικές, που προστατεύουν τις διαδικασίες:

Το Ταμείο δε κοινοποίησε στους υποψήφιους, το πρακτικό της επιτροπής ελέγχου/αξιολόγησης των πιστοποιητικών, στο οποίο φαίνονται οι παραλήψεις όλων των ενδιαφερομένων σε έγγραφα που ζητήθηκαν να κατατεθούν μαζί με την προσφορά. Επίσης, αρνήθηκε να δώσει πληροφορίες της μορφής αυτής σε υποψηφίους που το ζήτησαν, επικαλούμενο τον κανονισμό λειτουργίας του. Έτσι έχει εμπλακεί σε διενέξεις, με κατάληξη τα δικαστήρια, (εκδικάσεις ασφαλιστικών μέτρων σε αναμονή).

Με τις επιλογές του αυτές αφαίρεσε στην ουσία το δικαίωμα της έντασης / προσφυγών των ενδιαφερομένων, κατά τη συγκεκριμένη φάση του διαγωνισμού. Ουδείς γνωρίζει αν οι φάκελοι ήταν πλήρεις και ουδείς γνωρίζει με τι τρόπο συμπληρώθηκαν τα τυχόν κενά από έγγραφα, που έλειπαν από τις προσφορές.

Το δικαίωμα στην πρόσβαση σε πληροφορίες, για την υπόθεση που εξετάζουμε, απορρέει καταρχάς από τη Σύμβαση του Άαρχους (1998), όπως αυτή ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία (νόμος 3422/2005).

Πριν κλείσουμε την παρουσίασή μας για μια υπόθεση πώλησης κερδοφόρας επιχείρησης –που απαξιώθηκε από το 2010– θα σημειώσουμε απλά τα όσα είπε ο καθηγητής Ζ. Στίγκλιτς το 2001 για τις προς ιδιωτικοποίηση δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, που πωλούνται κοφοχρονιάς:

«Οι εθνικοί ηγέτες... πανευτυχείς ξεπουλούν τις εταιρίες παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και ύδατος... Θα μπορούσες να δεις πώς ανοίγουν τα μάτια τους, με την προσδοκία της μίζας του 10%, που θα καταβληθεί σε λογαριασμό τους σε μια τράπεζα της Ελβετίας, απλά και μόνο γιατί οδήγησαν... στην απαξίωση της εθνικής αυτής περιουσίας»!. (Βλ. αναλυτικότερα, <http://www.gregpalast.com/the-globalizer-who-came-in-from-the-cold/>).

Σημειώνουμε τέλος, ότι το νερό εξαιρέθηκε από το σύνολο των δραστηριοτήτων προς ιδιωτικοποίηση, που προβλέπει η προς διαμόρφωση Οδηγία, μετά τη συγκέντρωση 1,5 εκατομμυρίων υπογραφών σε όλη την ΕΕ.

Με τα όσα αναφέρονται, δεν προσφέρεται άλλοθι φυσικά στους όποιους βαρόνους της πολιτικής, που θεωρούν τις Δημόσιες Επιχειρήσεις (νερό, λιμάνια κ.λπ) ως παραμάγαζα των πολιτικών τους γραφείων. Αν και βρισκόμαστε ως χώρα, στην τελευταία του κακού τη σκάλα, διαπιστώνεται ακόμη και σήμερα, ότι κόμματα και υπουργοί «μοιράζονται» οι υψηλόβαθμες θέσεις των ΔΕΚΟ, τοποθετώντας διοικήσεις της αρεσκείας τους. Έτσι για ένα ακριβό χαρτζιλίκι, ορίζονται ως οι... πλέον ειδικοί διάφορα στελέχη προϊόν του κομματικού σωλήνα ή κάποιου πολιτικού γραφείου. Οι λίγες, ευτυχώς, φωτεινές εξαιρέσεις κάνουν τη διαφορά, δείχνοντας από την άλλη την ανεπάρκεια των εγκάθετων των πολιτικών γραφείων, που οδηγούν σε τελική ανάλυση, στην απαξίωση των Δημοσίων Επιχειρήσεων.

Ενδεικτικά σημειώνεται το ακόλουθο: Αξίζει να συγκριθούν οι επιδόσεις του Τμήματος (Προβλήτα II) του Λιμανιού του Πειραιά που ελέγχεται από την Cosco, με το υπόλοιπο τμήμα του, υπό την ηγεσία του κου Γ. Ανωμερίτη ή του Λιμανιού της Θεσσαλονίκης υπό την ηγεσία του κου Σ.

Αγγελοΐδη, λιμάνια λοιπόν που ελέγχονται από κομματικά στελέχη/συνεργάτες ισχυρών πολιτικών ανδρών, χωρίς ιδιαίτερη ή καθόλου γνώση και εμπειρία του αντικειμένου που έχουν κληθεί να υπηρετήσουν.

** Ο κ. Δημήτρης Μάρδας είναι Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΑΠΘ*

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)